

**Wewnętrzny
System Doradztwa
Zawodowego**

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

W Szkole Podstawowej nr 11 w Będzinie

1. PODSTAWA PRAWNA

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”;
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U.z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”;
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

10. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI I NAUKI 1) z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych

11. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.

2. GŁÓWNYM CELEM preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, który będzie realizowany poprzez :

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kątem planów i aspiracji zawodowych;
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych;
- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących;
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy;
- rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka;
- kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy;
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów;
- rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie.

3. PODMIOTY REALIZACJI ZADAŃ WEWNĄTRZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- Dyrektor szkoły;
- Doradca zawodowy;
- Wychowawcy;
- Nauczyciele przedmiotu i kół zainteresowań;
- Nauczyciel bibliotekarz;
- Nauczycieli świetlicy;
- Pedagog szkolny i specjaliści.

➤ Zadania dyrektora szkoły:

- Organizacja działań dotyczących doradztwa zawodowego;
- Tworzenie arkusza organizacji pracy szkoły z uwzględnieniem doradztwa zawodowego, oferty zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań;
- Stwarzanie wszystkim nauczycielom możliwości doskonalenia zawodowego oraz pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego;
- Podejmowanie działań mających na celu modyfikację i dostosowywanie dokumentów szkolnych pod kątem doradztwa zawodowego;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach skierowanych do uczniów z zakresu doradztwa zawodowego;
- Współpraca z podmiotami realizującymi Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- Organizacja wspomaganie realizacji działań związanych z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

➤ Zadania doradcy zawodowego:

- Wspólne z Dyrekcją Szkoły opracowanie, monitorowanie i modyfikacja Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- Ewaluacja działań Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- Propagowanie wśród nauczycieli idei rozwijania wiedzy z zakresu doradztwa zawodowego;

- Aktywne uczestniczenie w szkoleniach dotyczących doradztwa zawodowego;
- Bieżące informowanie nauczycieli, uczniów i rodziców o aktualnych działaniach szkoły i środowiska lokalnego w zakresie doradztwa zawodowego;
- Aktywna współpraca z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, nauczycielem bibliotekarzem, wychowawcami świetlicy oraz wszystkimi podmiotami wspierającym uczniów;
- Zbieranie informacji od nauczycieli, wychowawców, pedagoga na temat realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym.

➤ Zadania wychowawców:

- Określanie mocnych stron uczniów, predyspozycji, uzdolnień i zainteresowań;
- Ekspozowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami dotyczącymi preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego;
- Realizowanie tematów związanych z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- Współpraca z rodzicami uczniów w zakresie planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- Wskazywanie uczniom specjalistów mogących wesprzeć w planowaniu kariery edukacyjno- zawodowej;
- Współpraca z innymi podmiotami Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w zakresie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- Przekazywanie wiedzy o zrealizowanych działaniach z zakresu doradztwa zawodowego szkolnemu doradcy zawodowemu.

➤ Zadania nauczycieli przedmiotowych i kół zainteresowań:

- Określanie mocnych stron, uzdolnień, predyspozycji i zainteresowań uczniów;
- Ekspozowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami dotyczącymi preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego;
- Współpraca z wychowawcami w zakresie realizacji zajęć z orientacji i doradztwa zawodowego;
- Motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach, konkursach zawodoznawczych;
- Przygotowanie uczniów do konkursów zawodoznawczych;

- Współpraca z innymi podmiotami Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- Przekazywanie wiedzy o zrealizowanych działaniach z zakresu doradztwa zawodowego szkolnemu doradcy zawodowemu.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach związanych z doradztwem zawodowym;
- Podnoszenie swoich kwalifikacji w zakresie realizacji zadań z orientacją i doradztwem.

➤ Zadania nauczyciela bibliotekarza:

- Gromadzenie literatury i materiałów dotyczących preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego oraz informowanie o nowych zbiorach nauczycieli, uczniów i rodziców;
- Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi podmiotami WSDZ w zakresie realizacji działań z doradztwa zawodowego;
- Włączanie się w akcje zewnętrzne dotyczące doradztwa zawodowego;
- Udzielanie informacji źródłowych.

➤ Zadania nauczycieli świetlicy:

- Uwzględnianie w planie pracy świetlicy potrzeb związanych z doradztwem zawodowym;
- Włączanie w realizowane zajęcia treści związanych z doradztwem zawodowym;
- Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach świetlicowych rozwijających zainteresowania uczniów;
- Pobudzanie kreatywnego myślenia poprzez zajęcia plastyczne;
- Pomoc dzieciom w przygotowaniu prac do konkursów z zakresu doradztwa zawodowego;
- Przekazywanie wiedzy o zrealizowanych działaniach z zakresu doradztwa zawodowego szkolnemu doradcy zawodowemu.

➤ Zadania pedagoga szkolnego i specjalistów:

- Aktywna współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, nauczycielami oraz podmiotami Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;
- Określanie mocnych stron uczniów, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień;

- Włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjno – zawodowych;
- Wskazywanie uczniom specjalistów udzielających wsparcia w wyborze ścieżki kształcenia;

4. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do uczniów i rodziców .

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów,
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponad-podstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,

- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

5. TREŚCI PROGRAMOWE:

➤ GRUPY PRZEDSZKOLNE

1. Treść rozporządzenia

§ 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

§3, pkt I) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;

pkt 7) w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. I. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów i ich znaczeniu;
- redukcja stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych;
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów;
- rozwijanie kompetencji związanych z pracą w zespole i organizacją aktywności własnej.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego:

(Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego)

1. POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Działania z zakresu preorientacji zawodowej uczniów oddziału przedszkolnego klasy O są zgodne i spójne z treściami i celami programu realizowanego na tym etapie edukacji.

➤ **KLASY I – III**

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt.3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

§3, pkt. 2 w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. 1. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- rozwijanie wiedzy dotyczącej zawodów w i ich znaczeniu;
- redukcja stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- wdrażanie do szacunku wobec pracy własnej i innych;
- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i talentów;
- rozwijanie kompetencji związanych z pracą w zespole i organizacją aktywności własnej

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas I-III szkół podstawowych:

(Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego)

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach I-III prowadzone są w ramach procesu realizacji podstawy programowej i są w nią wkomponowane

➤ **KLASY IV – VI**

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt.3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi

zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

§3, pkt. 2 w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt. 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 7. 1. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Cele główne

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kontem planów i aspiracji zawodowych;
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych;
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową;
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas IV-VI szkół podstawowych:

(Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego)

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Zajęcia związane z orientacją zawodową w klasach IV-VI wkomponowane są w bieżącą realizację podstawy programowej.

➤ **KLASY VII – VIII**

1. Treść rozporządzenia

§2, pkt 4 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

§3 Doradztwo zawodowe jest realizowane pkt 3 w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt 4 w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

2. Cele szczegółowe:

- wdrażanie uczniów do samopoznania oraz kształtowanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizowania własnych zasobów oraz ograniczeń pod kontem planów i aspiracji zawodowych;
- zachęcanie uczniów do poznania różnych grup zawodowych
- kształtowanie wiedzy o rynku pracy oraz umiejętności krytycznej analizy procesów w nim zachodzących;
- rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej uwzględniającej edukację całościową;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji dotyczących zawodów oraz rynku pracy;
- rozwijanie świadomości dotyczącej znaczenia pracy w życiu człowieka;
- kształtowanie wiedzy dotyczącej pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, współpracownika, pracodawcy;
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z planowaniem, pracą zespołową, zarządzaniem zadaniami w czasie oraz ustalaniem priorytetów;
- rozwijanie umiejętności identyfikacji osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz świadomości w jakich sytuacjach zwrócić się o poradę i wsparcie.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa dla klas VII-VIII Szkół Podstawowych

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji formalnej i nieformalnej;

3.3 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno_zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII -VIII będą realizowane poprzez: –
Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym o tematyce:

W klasie VII:

- Zajęcia integracyjne. Kim jest doradca zawodowy?
- Moje umiejętności – moje sukcesy
- Własna samoocena – mocniejsze i słabsze strony, zdolności, stan zdrowia.
- Jakie wartości są dla mnie ważne?
- Rozpoznaję swoje aspiracje.
- Zawody wokół nas.
- Aktualne trendy na rynku pracy.
- Moje zasoby i preferencje, a oczekiwania pracodawców.
- Praca jako wartość człowieka.
- Autoprezentacja

W klasach VIII:

- Cele życiowe, środki realizacji celów.
- Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda.
- Jak długo się uczyliśmy?
- Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych.
- Jeśli nie szkoła to co?
- Moja kariera edukacyjno – zawodowa.
- Planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej.
- Jak wybrać szkołę?
- Instytucje wspomagające doradztwo zawodowe.
- Elektroniczna rekrutacja do szkół ponadpodstawowych.

6. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ DORADZTWA ZAWODOWEGO :

Tematyka działań	Przedmioty/ oddziały których dotyczą działania	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne.
Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego	Rada Pedagogiczna	Przedstawienie założeń i celów WSDZ	Wrzesień	Dyrektor Szkoły
Uświadomienie dzieciom ich potencjału, umiejętności i talentów	Klasy 0 - VIII	Organizowanie zajęć aktywizujących mających na celu wydobycie potencjału twórczego , kreatywności, uzdolnień i talentów	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
Organizacja zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań zgodnych z potrzebami uczniów	Klasy 0 - VIII	Realizacja poszczególnych zajęć	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotowi i kół zainteresowań, wychowawcy świetlicy.
Motywowanie uczniów do rozwijania swoich	Klasy 0 - VIII	Zachęcanie, pochwała podczas	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele

uzdolnień		bieżących zajęć.		
Zaplanowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli Poszukiwanie szkoleń.	Wszystkie podmioty WSDZ	Sondaż	Według potrzeb	Dyrektor szkoły Pedagog szkolny Nauczyciele
Spotkania z przedstawicielami zawodów	Klasy 0 - VIII	Prezentacja zawodu przez przedstawiciela zawodu	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
Aktualizacja strony internetowej szkoły dotyczącej doradztwa zawodowego.	Wszyscy uczniowie oraz ich rodzice.	Umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły.	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
Wycieczki zawodoznawcze	Klasy 0 - VIII	Poznanie ciekawych miejsc pracy oraz poznanie specyfiki zawodu w odwiedzanym miejscu pracy	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele.
Angażowanie uczniów do udziału w wolontariacie i samorządzie szkolnym	Uczniowie klas VI -VIII	Zachęcanie i promowanie wolontariatu	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, opiekunowie wolontariatu oraz samorządu szkolnego.
Cykliczne zajęcia	Klasy I - VIII	Realizacja	Cały rok	Nauczyciele

światlicowe na temat zawodów.		poszczególnych zajęć grupowych z zastosowaniem metod aktywizujących.	szkolny	światlicy.
Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w realizacji WSDZ	Klasy 0 - VIII	Zasięganie porady opinii oraz korzystanie z pomocy w realizacji WSDZ	Cały rok szkolny	Wszystkie podmioty WSDZ
Wyposażenie biblioteki szkolnej w literaturę dla uczniów i nauczycieli z zakresu doradztwa zawodowego.	Klasy 0 -VIII, wszystkie podmioty WSDZ	Bieżące uzupełnianie księgozbioru	Cały rok szkolny	Bibliotekarz
Organizacja zajęć doradztwa zawodowego	Klasy VII - VIII	Realizacja zajęć warsztatowych z wykorzystaniem metod aktywizujących.	Według planu (10 zajęć dla każdej kasy VII i VIII)	Doradca Zawodowy
Organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców „Jak pomóc dziecku podjąć adekwatną decyzję edukacyjną i zawodową”	Rodzice uczniów klas VIII	Spotkania informacyjne/ prezentacje multimedialne	Według potrzeb	Pedagog, Doradca zawodowy
Wizyta na Targach	Klasy VIII	Zapoznanie z	II semestr	Wychowawcy

Edukacyjnych/ Dniach otwartych szkół		ofertą edukacyjną szkół		klas, Rodzice
Koordinowanie działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych	Klasy VIII	Zajęcia wychowawcze/ Zajęcia informatyczne.	II semestr	Wychowawcy klas/ nauczyciele informatyki
Ewaluacja końcowa	Wszystkie podmioty WSDZ	Tabela	Koniec II semestru	Doradca Zawodowy.

7. EWALUACJA

Wdrożony Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego będzie systematycznie monitorowany i modyfikowany, aby pomógł w najefektywniejszym osiągnięciu zakładanych celów. Podczas wdrażania programu wszystkie podmioty realizujące WSDZ systematycznie zbierają, rejestrują oraz wymieniają dane potrzebne do ewaluacji końcowej. Zrealizowane działania związane z doradztwem zawodowym (zrealizowane tematy, wycieczki zawodoznawcze, spotkania z przedstawicielami zawodów, konkursy, ciekawe przedsięwzięcia, współpraca z instytucjami) Nauczyciele dostarczają poprzez wypełnioną tabelę na koniec roku szkolnego do doradcy zawodowego. (Załącznik nr 1)

Załącznik nr 1

Imię i nazwisko nauczyciela		
Zrealizowane działania	Data realizacji	Klasa / grupa

.....
Podpis nauczyciela